

Sygn. akt IV CSK 187/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa S. M., J. M., M. M., I. D. i A. M.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie Podlaskiemu
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki S. M.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 22 października 2014 r., sygn. akt I ACa 807/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powódki S.M. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 października 2014 r. skarżąca S. M. powołała się na przesłanki, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne tj.:

- konieczne jest rozstrzygnięcie zagadnienia, co stanowi szkodę osoby, która na skutek wydania ostatecznej decyzji administracyjnej - co do której następnie stwierdzono jej nieważność - została pozbawiona na kilkadziesiąt lat prawa do władania i posiadania nieruchomości rolnej, oraz możliwości uzyskania potwierdzenia nabycia własności a ponadto na skutek

dokonanych na nieruchomości nieodwracalnych zmian co do jej charakteru z rolnej na leśną, nie jest zainteresowana jest wydaniem;

- czy osoba poszkodowana poprzez utratę prawa własności nieruchomości czy też możliwości uzyskania jego potwierdzenia wskutek wydania wadliwej ostatecznej decyzji administracyjnej - co do której następnie stwierdzono nieważność i w rezultacie poszkodowany odzyskał posiadane prawo do nieruchomości - może żądać naprawienia szkody nie poprzez żądanie wydania rzeczy lub przywrócenia stanu poprzedniego, a nie będąc zainteresowanym jej zwrotem z uwagi na nieodwracalną zmianę jej charakteru - poprzez zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wartości nieruchomości według jej stanu na datę wydania nieważnej decyzji administracyjnej?
- czy Sąd lub Skarb Państwa mogą narzucać poszkodowanemu wskutek wydania nieważnej decyzji administracyjnej sposób dochodzenia swoich roszczeń odszkodowawczych, a w szczególności czy poszkodowany może być ograniczony wyłącznie do dochodzenia roszczeń o których mowa w art. 222 § 1 i 2 k.c. w szczególności w sytuacji, gdy wskutek wydania nieważnych decyzji został pozbawiony możliwości uzyskania formalnego potwierdzenia własności nieruchomości a nie jest zainteresowany wydaniem nieruchomości, gdyż jak stan i przeznaczenie zostało na skutek działań Skarbu Państwa całkowicie zmienione?

Ponadto skarżąca podała, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna z uwagi na niewłaściwe zastosowanie w sprawie art. 222 § 1 i 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01,

OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Analiza skargi kasacyjnej wskazuje, że skarżąca nie wykazała wystąpienia w sprawie tak rozumianych zagadnień prawnych. Argumentacja skarżącej koncentruje się na wykazaniu, że w sprawie zastosowanie powinna znaleźć regulacja art. 363 § 1 k.c. W rozstrzyganej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, że pomiędzy wskazaną przez skarżącą szkodą w postaci wartości rynkowej nieruchomości, która przestała być dla niej przydatna na skutek zalesienia, a sprecyzowanymi w pozwie decyzjami Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Rolnictwa i Leśnictwa w Siemiatyczach oraz Wojewody Białostockiego nie występuje związek przyczynowy. Sąd nie wykluczył, iż zmiany na nieruchomości, do której prawo własności przysługuje zgodnie ze stanem sprzed wydania decyzji wywłaszczeniowych, mogą stanowić podstawę innych roszczeń odszkodowawczych. Zdaniem Sądu po stronie pozwanej nie powstał więc obowiązek naprawy szkody określonej w pozwie odpowiadającej wartości nieruchomości. Nie można więc uznać, że problem wyboru sposobu naprawienia tej szkody jest istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy zagadnieniem prawnym.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej jako przesłankę wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżący powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, tj. oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w Sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 18 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 110/08, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2010 r., sygn. akt IV CSK 148/10, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała również wystąpienia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wskazana przez nią kwestia braku możliwości legitymowania się dowodem własności nieruchomości nie pozostaje bowiem w związku z roszczeniem odszkodowawczym sprecyzowanym w pozwie.

Uwzględniając sytuację osobistą skarżącej, charakter toczącego się sporu, Sąd Najwyższy na podstawie art 102 w zw. z art. 391, 398²¹ k.p.c. odstąpił o obciążania jej kosztami postępowania kasacyjnego.